

Er det noen som har forhøyet risiko for å bli utsatt for vold i flere parforhold?

En systematisk litteraturstudie

Elisabeth Christie Ørke
psykologspesialist/stipendiat
Oslo universitetssykehus
kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri

Den nasjonale konferansen om å forebygge
vold i nære relasjoner
22. mai 2019

- **Vold**

- **Partnervold**

- Kvinner **utsatt** for vold fra partner
 - Kvinner utsatt for vold fra **flere** partnere
 - **Risiko** for å bli utsatt for vold fra flere partnere

Eller skal vi bare håpe på det beste, liksom?

- Hva vet vi?

Norske tall

- Blant kvinner som hadde partnererfaring, hadde 21.6 % blitt utsatt for fysisk og/eller seksuell vold (Thoresen og Hjemdal, 2014)
- Familievold kostet det norske samfunnet 4.5 – 6 mrd. kr. i 2010 (Rasmussen et al., 2012)

- En betydelig andel kvinner (27% - 59%) med partnervoldserfaringer har opplevd partnervold tidligere også (Alexander, 2009)

- Er kvinner som havner i flere voldelige forhold annerledes enn kvinner som erfarer ett voldelig forhold?
- Har noen kvinner en forhøyet sårbarhet for å bli utsatt for vold fra *flere* partnere?
- Hva består eventuelt sårbarheten i?

Merk

- Den som utøver volden har ansvaret for volden
- Interessert i *sårbarhet* for å bli utsatt, ikke *årsak* til eller *ansvar* for å bli utsatt
- Det er lite kunnskap om hvorvidt faktorer ved den utsatte påvirker risiko for å bli utsatt i nye forhold
- Ønsker å belyse - uten å stigmatisere

Betydning av forskningsbasert kunnskap

- For hjelpere som er i kontakt med disse kvinnene
- For å kunne lage forebyggende tiltak
- For å korrigere folkelige hypoteser og myter
- For å gi en sårbar gruppe adekvat og optimal behandling

Hva finnes av kunnskap?

Risk for Revictimization of Intimate Partner Violence by Multiple Partners: a Systematic Review

Ørke, Elisabeth Christie; Vatnar, Solveig Karin Bø; Bjørkly, Stål

Journal of Family Violence, 2018, Vol.33(5), pp.325-339

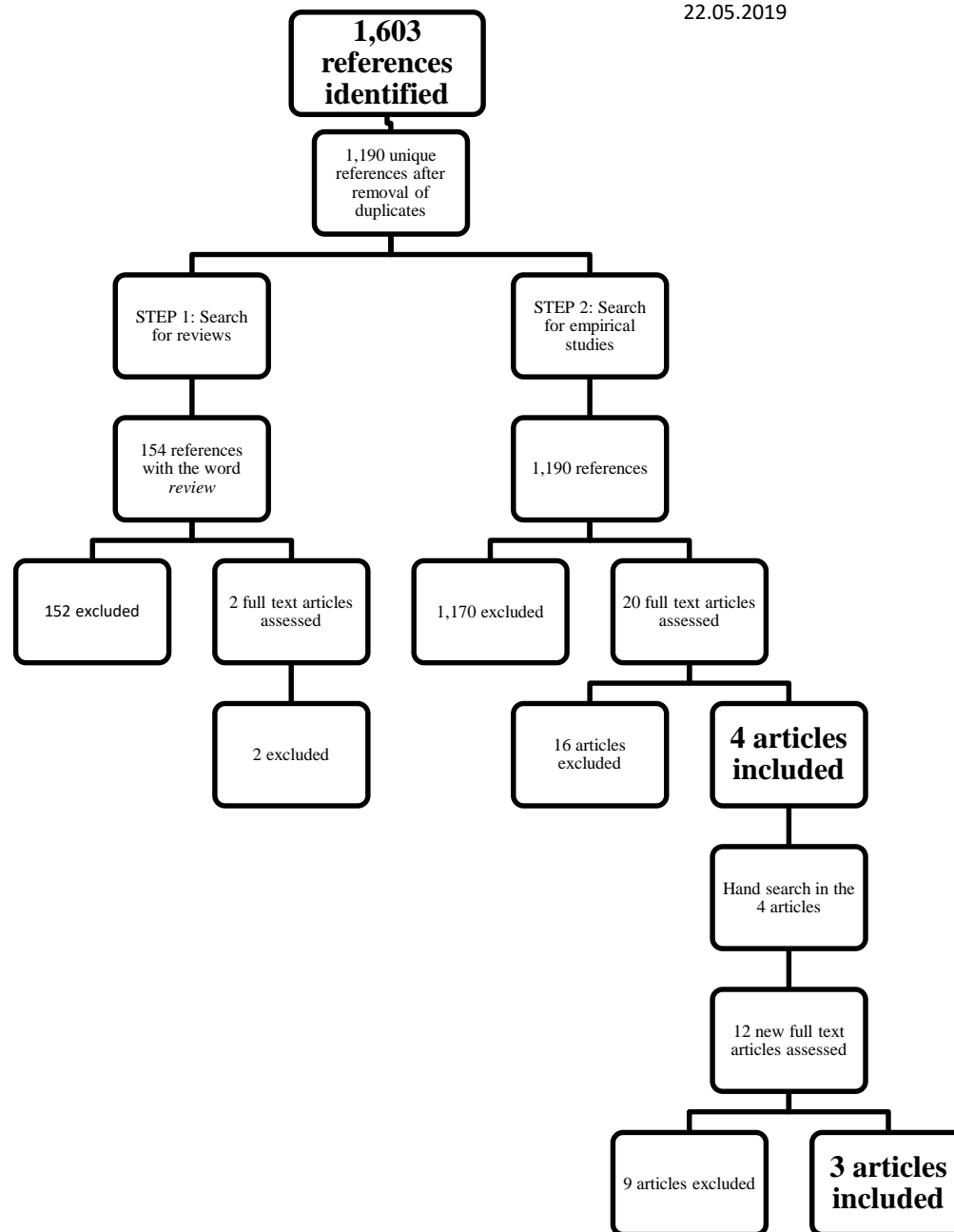
Søkte i disse databasene:

- Epub Ahead of Print, In-Process & Other Non-Indexed Citations,
- Ovid MEDLINE(R) Daily and Ovid MEDLINE(R) from 1946 to Present
- PsycINFO from 1806 to November Week 3, 2016
- Cochrane Library (bases Cochrane Reviews, Technology Assessment)
- Web of Science
- SveMed+
- NiceGuidance (UK)
- UpToDate

Elektronisk søkestrategi i databasen Ovid MEDLINE:

Epub Ahead of Print, In-Process & Other Non-Indexed Citations, Ovid MEDLINE(R) Daily and Ovid MEDLINE(R) 1946 to Present. **1** domestic violence/ or spouse abuse/ or Battered Women/ or ((*sex offenses/ or *rape/ or *violence/ or *Crime Victims/ or *Adult Survivors of Child Abuse/ or (abus* or reabus* or re-abus* or violen* or assault* or victim* or revictim* or re-victim*).ti.) and (marriage/ or spouses/ or (partner* or intimate* or husband* or wife or wives or spous* or domestic* or (significant adj other*) or dating or relationship* or prerelationship*).ti.)). **2** recurrence/ or (recur* or reabus* or re-abus* or revictim* or re-victim* or repeat* or prior or past or future or later or prerelationship* or further or subsequent or history or previous or (multiple adj (intimate or partner* or relation*))).ti. or ((recur* adj1 partner violence) or reabus* or re-abus* or revictim* or re-victim* or (previous adj partner*) or (previous adj relation*) or (previous adj ipv) or (multiple adj (intimate or partner* or relation*))).ab. **3** 1 and 2. **4** (*domestic violence/ or *spouse abuse/ or *Battered Women/ or *Adult Survivors of Child Abuse/ or *Violence/) and (revictim* or re-victim* or reabus* re-abus* or (repeat* and victimiz*).ti. **5** 3 or 4. **6** limit 5 to (danish or english or norwegian or swedish). **7** remove duplicates from 6.

Hver av de syv studiene ble vurdert mht.

- Design
 - Bl.a. longitudinelle vs. tverrseksjonelle studier
- Styrke på de statistiske analysene
- Hvor distinkte definisjonene var
- Måleinstrumentenes validitet og reliabilitet
- Antall deltakere
- Hva slags utvalg det var

Kvinner utsatt for vold i ett forhold	vs.	kvinner utsatt for vold i to eller flere forhold
--	------------	---

Alle resultater av sammenligning mellom disse to gruppene, ble registrert mht. signifikante og ikke-signifikante funn

Tema som hadde vært undersøkt:

- (1) **Bakgrunn**, som familievold og overgrep i barndommen, offererfaringer gjennom livet, kjennetegn ved oppvekstfamilien og tilknytningen
- (2) **Psykopatologi**, inkl. personlighetslidelser, følelsesregulering, post-traumatisk stress-symptomer, alkohol- og stoffmisbruk, angst, depresjon
- (3) Karakteristika ved **volden**
- (4) “Andre ting”

Funn

Funn, 1

- Forskningslitteraturen om reviktimisering skiller i liten grad mellom det å bli utsatt på nytt fra samme partner og det å bli utsatt i nok et forhold

Dette gjør at forskningen fremstår som blandet og uklar

Funn, 2

- Det er lite forskning på dette området, og lite utvikling på feltet
- Kun syv studier som utforsket forskjellen mellom kvinner med ett vs. flere voldelige forhold
- Det var signifikante gruppeforskjeller mellom kvinner med intim partnervold (IPV) i ett forhold og kvinner med IPV i flere forhold

Funn, 3

Det var signifikante gruppeforskjeller vedrørende

- a) barndomstraumer
- b) illegale rusmidler
- c) kjennetegn ved partnervolden
- d) tilknytningsstil

Vedrørende traumer og tilknytning

- Fem studier fant at kvinner med IPV fra flere partnere hadde vært utsatt for mer og flere typer vold i barndommen, mer seksuelle overgrep, og vært offer for flere vonde hendelser i livet
- Èn studie fant et par små sammenhenger mellom tilknytningsstil (AAI)* og IPV fra flere partnere

* Målt med Adult Attachment Interview

Vedrørende psykopatologi

- Depresjon viste seg ikke som noen betydelig risikofaktor for påfølgende voldelige forhold
- Bruk av illegale rusmidler økte risikoen
- Det var ingen klare svar vedrørende
 - PTSD
 - Personlighetslidelser

Det er altså **ikke** noe vitenskapelig belegg for å si noe om personlighetskarakteristika eller personlighetsforstyrrelse hos kvinner som har vært i flere voldelige forhold

Videre forskning

Strukturert intervju med spørreskjema

PhD-studie

Tidligere er beskrevet:	Vi undersøker:	Målingsinstrumenter:
Demografiske forhold	Alder, skole, land, etc.	UngVold2015
Barndomsopplevelser	barndomsopplevelser	UngVold2015 (utvalgte, tilrettel. spm.)
Rusbruk	Psykiatriske diagnoser	M.I.N.I. psychiatric interview
Psykiske problemer	Psykiatriske diagnoser	M.I.N.I.
Tilknytning	Tilknytningsstil	ECR-N Experiences in Close Relationships
Kjennetegn ved volden	Konflikthåndtering	CTS-2 Conflict Tactics Scale; begge veier
	Psykisk mishandling	PMWI psychological maltreatment; begge veier
	Omfang	SARA-V3 Spousal Abuse Risk Assessment

Elisabeth Christie Ørke
psykologspesialist/stipendiat

Regionalt kompetansesenter for
sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri
Helse Sør-Øst

eloerk@ous-hf.no